

NGUY CƠ TẾ NGÃ Ở BỆNH NHÂN CAO TUỔI ĐANG ĐIỀU TRỊ NỘI TRÚ TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA VÙNG TÂY NGUYÊN

Phan Thị Huyền Trang¹, Đinh Hữu Hùng¹, Nguyễn Thị Kim Quyên¹

Ngày nhận bài: 12/10/2022; Ngày phản biện thông qua: 15/11/2022; Ngày duyệt đăng: 20/11/2022

TÓM TẮT

Tế ngã ở người cao tuổi để lại hậu quả nặng nề cho cá nhân, gia đình và làm tăng gánh nặng chi phí xã hội. Theo thống kê của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), ước tính có khoảng 30% người cao tuổi từ 60 tuổi trở lên bị té ngã ít nhất một lần trong một năm và tỷ lệ này có thể tăng lên đến 40% đối với người cao tuổi trên 70 tuổi. Tại Việt Nam, té ngã trong lúc được chăm sóc y tế tại cơ sở thuộc danh mục sự cố nghiêm trọng và bắt buộc phải khai báo. Đánh giá mức độ nguy cơ té ngã là một trong những phương pháp giúp phòng tránh té ngã. Mục tiêu: khảo sát nguy cơ té ngã ở bệnh nhân cao tuổi đang điều trị nội trú tại Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên. Phương pháp nghiên cứu: Đây là một nghiên cứu mô cắt ngang được tiến hành trên 374 bệnh nhân nội trú từ 60 tuổi trở lên tại Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên. Thang đo Morse được sử dụng để đánh giá nguy cơ té ngã. Kết quả: Tỷ lệ bệnh nhân có nguy cơ té ngã cao chiếm 43,58%. Có 16,31% bệnh nhân có tiền sử té ngã trong ba tháng gần đây. Có gần 70% bệnh nhân có chẩn đoán thứ phát mắc nhiều hơn một bệnh. Tỷ lệ bệnh nhân cần sự hỗ trợ của điều dưỡng hoặc các dụng cụ hỗ trợ khi đi lại, hoặc phải vịn nội thất như bàn ghế, tường khi đi lại là 54%. Hơn một nửa số bệnh nhân hiện đang có truyền dịch. Về dáng đi, hơn 52% bệnh nhân có dáng đi suy yếu hoặc không thăng bằng. Kết luận: Bệnh nhân cao tuổi có nguy cơ té ngã cao ở mức báo động và cần được hỗ trợ. Do đó, nhân viên y tế cần đánh giá nguy cơ té ngã, đồng thời phải hướng dẫn các biện pháp phòng ngừa té ngã khi điều trị và chăm sóc cho bệnh nhân cao tuổi.

Từ khóa: té ngã, người cao tuổi, đánh giá nguy cơ té ngã.

1. MỞ ĐẦU

Tế ngã là một trong những nguyên nhân chủ yếu gây nên các thương tật cho người cao tuổi (WHO, 2018a). Tế ngã ở người cao tuổi không những gây nên những vấn đề nghiêm trọng cho sức khỏe của cá nhân như gãy xương, chấn thương vùng đầu, thậm chí tử vong mà còn tạo nên gánh nặng cho cả hệ thống y tế, gia đình và xã hội (Arnold et al., 2016; Bone et al., 2018; Hanger, 2017; Yang et al., 2017). Ước tính có khoảng 30% người cao tuổi từ 60 tuổi trở lên bị té ngã ít nhất một lần trong một năm và tỷ lệ này có thể tăng lên đến 40% đối với người cao tuổi trên 70 tuổi (WHO, 2018b).

Tại Việt Nam, năm 2018, Bộ Y tế đã ban hành Thông tư số 43 về hướng dẫn phòng ngừa sự cố y khoa trong các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh và trường hợp người bệnh tử vong hoặc di chứng nghiêm trọng do té ngã trong lúc được chăm sóc y tế tại cơ sở thuộc danh mục sự cố nghiêm trọng và bắt buộc phải khai báo. Do đó, các cơ sở y tế cần thực hiện đánh giá nguy cơ té ngã trên bệnh nhân, nhất là bệnh nhân là người cao tuổi vì đây là đối tượng nguy cơ cao.

Thực tế cho thấy việc xác định được nguy cơ té ngã và một số yếu tố liên quan sẽ giúp cơ sở y tế có biện pháp phòng ngừa hiệu quả nhằm làm giảm tỉ lệ té ngã trong bệnh viện (Bóriková, Žiaková,

Tomagová, & Záhumenská, 2018). Hơn nữa, đánh giá nguy cơ té ngã cho bệnh nhân là một trong những chỉ số đánh giá chất lượng bệnh viện vì liên quan đến an toàn của bệnh nhân khi điều trị nội trú tại bệnh viện (Bộ Y tế, 2018). Tuy nhiên, cho đến nay, các nghiên cứu về đánh giá nguy cơ té ngã được thực hiện tại Việt Nam còn hạn chế. Đặc biệt, tại Đắk Lắk, chưa có nghiên cứu nào đánh giá nguy cơ té ngã ở người cao tuổi. Do đó, chúng tôi tiến hành thực hiện đề tài này nhằm khảo sát mức độ nguy cơ té ngã ở bệnh nhân cao tuổi đang điều trị nội trú tại Khoa Lão, Khoa Nội Tổng hợp và Khoa Nội Tim mạch, Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên. Từ đó, kết quả nghiên cứu sẽ hỗ trợ việc định hướng chăm sóc của điều dưỡng và thực hiện các biện pháp can thiệp góp phần phòng ngừa và giảm tỉ lệ té ngã cho bệnh nhân trong bệnh viện.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung nghiên cứu

Đây là một nghiên cứu mô tả cắt ngang (n = 374) nghiên cứu trên bệnh nhân cao tuổi đang điều trị nội trú tại Khoa Lão, Khoa Nội Tổng hợp và Khoa Nội Tim mạch, Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên nhằm đánh giá nguy cơ té ngã ở bệnh nhân cao tuổi trong bệnh viện.

2.2. Đối tượng nghiên cứu

¹Khoa Y Dược, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Phan Thị Huyền Trang; ĐT: 0905272583; Email: phanthihuyentrang@ttn.edu.vn.